

BURGEMEESTER MESLAAN 66 TE TIEL

NADER ONDERZOEK HUISMUS EN VLEERMUIZEN

Opdrachtgever:

Antrist BV

Projectnr:

TIE006

Datum:

10 januari 2022

BURGEMEESTER MESLAAN 66 TE TIEL

NADER ONDERZOEK HUISMUS EN VLEERMUIZEN

Opdrachtgever:	Antrist BV
Projectnr:	TIE006
Rapportnr:	20220110-TIE006-RAP-FFVM-3.0
Status:	Definitief
Datum:	10 januari 2022

Opsteller:
IK

Verificatie:
BZ

Validatie:
PGE

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2020 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Doelstelling.....	6
1.3	Leeswijzer.....	6
2	PROJECTGEGEVENS	7
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied	7
2.2	Voorgenomen plan.....	9
3	WERKWIJZE	10
3.1	Huismus	10
3.1.1	Werkwijze	10
3.2	Vleermuizen.....	10
3.2.1	Werkwijze	10
4	RESULTATEN	13
4.1	Huismus	13
4.2	Vleermuizen per soort	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.3	Vleermuizen per functie.....	14
4.3.1	Kraamverblijven en zomerverblijven	14
4.3.2	Foerageergebieden en vliegroutes.....	15
4.3.3	Paarverblijven en winterverblijven	15
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	16
5.1	Vleermuizen.....	16
5.1.1	Kraamverblijven en zomerverblijven	16
5.1.2	Foerageergebieden en vliegroutes.....	16
5.1.3	Paarverblijven en winterverblijven	16
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	17
6.1	Toetsing aan de wet.....	17
6.2	Volledigheid inventarisatie.....	17
7	CONCLUSIES	19
8	BRONNEN	20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Burgemeester Meslaan 66 in Tiel staat een oud pand waar in het verleden een bedrijf in metaalwaren was gehuisvest. Het bedrijf is niet meer in gebruik en de bijbehorende woning staat leeg. De woning en de bijgebouwen zullen gesloopt worden en plaats maken voor een nieuwe ontwikkeling. Achter het pand en de bedrijfsgebouwen is een veldje wat eveneens onderdeel uitmaakt van het plan.

Om die reden is er momenteel een plan in ontwikkeling waarbij het doel is om zes vrijstaande woningen te realiseren in een ruim opgezet plan. Als onderdeel van de realisatie, om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen, is op 20 mei 2021 en op 10 juni 2021 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het onderzoeksgebied mogelijk geschikt is voor vleermuizen. Door de sloop van de woning en de bedrijfsgebouwen kunnen mogelijk huismus- en vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen.

1.2 Doelstelling

Het doel van het nader huismus en vleermuisonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke functie het kantoorpand heeft voor vleermuizen. Gezien het feit dat de bebouwing mogelijk geschikt is voor spreek, zal deze meegenomen worden in het huismusonderzoek.

Het onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke functie heeft het onderzoeksgebied voor de huismus (en spreek)?
- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het onderzoeksgebied?
- Welke functies heeft het onderzoeksgebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit nader huismus- en vleermuisonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven.
- In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het huismus- en vleermuisonderzoek gepresenteerd.
- In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten.
- In hoofdstuk 6 wordt de toetsing aan de Wet natuurbescherming beschreven.
- In hoofdstuk 7 worden de conclusies en enkele aanbevelingen weergegeven.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

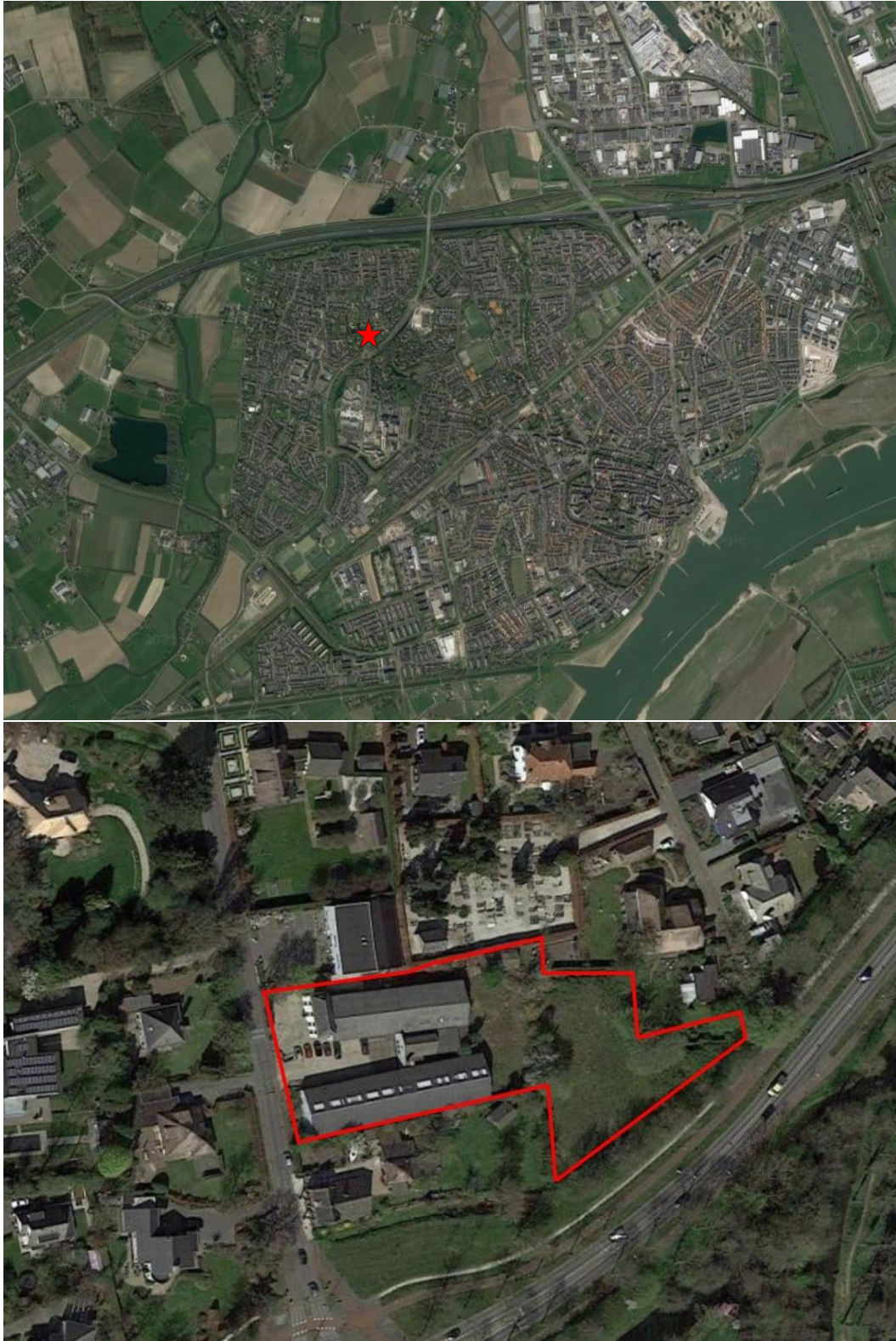
2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in een woonwijk in Tiel, in het noordwestelijk deel van de stad in de wijk Drumpt. Het onderzoeksgebied bestaat uit een oud karakteristiek vrijstaand woonhuis wat inmiddels vele jaren leegstaat, met twee grote langwerpige lage bedrijfshallen en een kleiner gebouwtje er tussenin, in een u-vorm. Aan de westkant, voor het woonhuis en tussen de twee langwerpige bedrijfshallen in is een met grind bedekte parkeerplaats waarop een berkenboom staat. Achter de hallen is een klein verwaarloosd tuintje met kruidenrijk gras en wat relatief lage, opgaande houtige beplanting, voornamelijk bramen. Op de erfgrans aan de achterkant, parallel aan de Rivierenlandlaan is een houtwal met voornamelijk struweel.

De directe omgeving van het onderzoeksgebied is ruim opgezet en bevat veel groen. Naast het onderzoeksgebied, ten noorden van het woonhuis is een ruim opgezette parkeerplaats met een apotheek. Tegenover het onderzoeksgebied, aan de westkant is een woonwijk met vrijstaande woningen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Karakteristiek oud woonhuis
- Langwerpige bedrijfshallen met asbest daken
- Klein schuurtje
- Pleintje met grind
- Houtige opgaande beplanting
- Ruig gras
- Houtsingeltje

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

2.2 Voorgenomen plan

Het plan is om op deze locatie zes vrijstaande woningen te realiseren in een ruim opgezet plan. Hierbij zal tevens een toegangsweg gerealiseerd worden. De huidige bebouwing zal worden gesloopt, de houtwal en de kruidige opslag in het achterliggende stukje grond zal verdwijnen en er zal grondverzet plaatsvinden. Figuur 2 geeft een beeld van de toekomstige situatie, er worden zes woningen gerealiseerd, met royale tuinen er omheen, en voorzien van groendaken. Hiervan zullen diverse soorten, zoals vlinders, bijen, vogels en vleermuizen foerageergebied kunnen vinden en in die zin profiteren in de toekomst.

Afbeelding 2. Gewenste toekomstige situatie

3 WERKWIJZE

3.1 Huismus (en spreeuw)

3.1.1 Werkwijze

Er zijn voor huismus vier inventarisatiebezoeken gebracht aan de planlocatie op respectievelijk 20 mei, 30 mei, 10 juni en 20 juni 2021. Hierbij is tevens de spreeuw meegenomen in het onderzoek. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatiebezoeken waren goed (droog en niet te koud, zie tabel 1). Tijdens de inventarisaties is bij het onderzoeksgebied gepost vanaf meerdere overzichtspunten en gelet op broedende en/of broedverdachte (zingende) vogels. De gevolgde onderzoeksmethode voor huismus is gestoeld op het door BJJ12 uitgebrachte Kennisdocument Huismus, Versie 1.0 juli 2017.

Volgens het kennisdocument kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - o een nest of nestbouw of
 - o bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - o transport van voedsel of ontlastingpakketjes of
 - o bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).
2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - o een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - o aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - o balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

3.2 Vleermuizen

3.2.1 Werkwijze

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuizenprotocol (2017) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Peterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de exacte locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment en er is gebruik gemaakt van een Pulsar Helion 38XP warmtebeeldcamera.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven

- Zomerverblijf

De panden zijn ongeschikt voor massawinterverblijven. De muren van het woonhuis hebben geen spouw. Daarnaast is het pand al vele jaren onbewoond en is niet vorstvrij. De van de bedrijfshallen wanden zijn voor een groot deel van gasbeton, de oppervlakten met een spouw zijn relatief klein. De daken van de bedrijfshallen zijn van golfplaten. Er zijn slechts kleine oppervlaktes geschikt voor vleermuizen (zie foto's in de bijbehorende flora en fauna QuickScan). Er is in het najaar, op 30 augustus 2020 dan ook geen zwermgedrag geconstateerd. Om die redenen zijn massawinterverblijven redelijkerwijze uit te sluiten.

Er zijn in het voorjaar 2021 drie veldinventarisaties geweest.

De eerste voorjaarsveldinventarisatie vond plaats op 22 mei 2021 's avonds na zonsondergang. Er is postend en lopend geïnventariseerd op de parkeerplaats aan de west- en noordzijde van het gebied, en er is eveneens postend en lopend geïnventariseerd aan de oostzijde bij de achterzijde van de bedrijfshallen en het grote veld met o.a. ruigtekruiden wat omringd is door bomen en onder begroeiing. Op 23 juni 2021 is 's avonds een tweede inventarisatie uitgevoerd, wederom op dezelfde plaatsen als het eerdere onderzoek. Daarnaast is wederom rondom het onderzoeksgebied rondgelopen en geïnventariseerd. Een derde inventarisatie is 's ochtends voor zonsopkomst gedaan op 24 juni 2021. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan dan bij het avondonderzoek op 22 mei en 23 juni. Er is wederom geïnventariseerd verschillende plekken rondom de gebouwen en het veld met ruigtekruiden. Er is tijdens het ochtendonderzoek specifiek gelet op mogelijk invliegende exemplaren van gewone dwergvleermuizen.

In de nazomer van 2021 zijn er twee veldinventarisaties geweest, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 30 augustus 2021. De tweede op 19 september 2021. In de nazomer is er wederom postend en lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, o.a. op de parkeerplaats aan de noord- en westzijde van de bebouwing, maar ook aan de zuid- en oostzijde langs de achterzijde van de bedrijfshallen en het ruigteveld. Daarnaast is in de directe omgeving van het onderzoeksgebied rondgelopen en geïnventariseerd.

Gezien de grootte van het onderzoeksgebied zijn de vleermuisonderzoeken uitgevoerd door twee ecologisch deskundigen, beide afgestudeerd ecooloog aan de Rijks Universiteit Utrecht met een ruime, jarenlange ervaring op het gebied van vleermuisonderzoek.

Vanaf de straatzijde was door de ene ecooloog een prima overzicht op de west- en noordzijde van de bebouwing. Aan de oostzijde was de begroeiing dermate dicht bij het gebouw (minder dan 2 meter functionaliteitszone aanwezig) dat er geen ruimte was voor vleermuizen om in te vliegen, vandaar dat daar geen invlieg mogelijkheden waren. De tweede ecooloog heeft de noord- en oostzijde onderzocht. Omdat het achterliggend veld geheel open was en de begroeiing lager dan het gezichtsveld, kon vanaf de achterzijde het gehele veld goed overzien worden. Door naast de Peterson 280X mede gebruik te maken van de Elekon M batlogger, die een bereik heeft van meer dan 50 meter, kon vanaf de achterzijde elke vleermuis aan de achterzijde van de gebouwen en over het gehele veld gehoord en geregistreerd worden. Door het gebruik van een kwalitatief zeer goede warmtebeeld camera (Pulsar Helion 38XP), konden eventuele vleermuizen die door de Elekon M batlogger geregistreerd werden, op grotere afstand direct gezien en waargenomen worden. Op die manier kon met twee ecologen het gehele terrein onderzocht worden.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1, Gegevens weersomstandigheden per onderzoeksrond

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
20-05-2021	Huismus, spreekw. Zingende mannetjes en nestplaatsen	8.00-10.00	05.36/ 21.37	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13.5°C

22-05-2021	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroue, foerageergebied	21.35 -23.40	05.33/ 21.40	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	10,5°C
30-05-2021	<u>Huismus, spreeuw:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	8.00-10.00	05.25/ 21.50	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	15.7°C
10-06-2021	<u>Huismus, spreeuw:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	8.00-10.00	05.18/ 22.01	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	22.6°C
20-06-2021	<u>Huismus, spreeuw:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	8.00-10.00	06.19/ 20.56	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	19.5°C
23-06-2021	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroue, foerageergebied	22.00 -24.00	05.18/ 22.06	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	14,6°C
24-06-2021	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroue, foerageergebied	03.30 -05.30	05.19/ 22.06	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	15,0°C
30-08-2020	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroue, foerageergebied	23.00-01.00	06.49/ 20.32	Wind gemiddeld 3 Bft Zwaarbewolkt Geen neerslag	16,2°C
19-09-2020	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroue, foerageergebied	22.30-00.30	07.22/ 19.45	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	14,2°C

4 RESULTATEN

4.1 Huismus en spreeuw

Tijdens de inventarisaties, op 20 mei, 30 mei, 10 juni en 20 juni 2021 zijn er geen nest-indicatieve waarnemingen van huismus binnen het onderzoeksgebied geconstateerd. Wel zijn binnen en buiten het plangebied foeragerende huismussen aangetroffen. In de bosjes in het meest zuidelijke deel van het onderzoeksgebied, tegen de tuin van de buren aan werden enkele huismussen aangetroffen. Deze mussen hadden echter geen enkele interesse in het woonhuis op nummer 66, maar wel in het huis van de buren op nummer 62. De tuin van de buren op nummer 62, die grenst aan het onderzoeksgebied, biedt eveneens veel schuilplekken voor huismus.

Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen (nesten) voor huismussen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, en dat de aangetroffen huismussen gerelateerd dienen te worden aan het woonhuis op nummer 62, buiten het onderzoeksgebied. Er zijn binnen het onderzoeksgebied uitsluitend aan de straatzijde huismussen waargenomen en niet in de achtertuin vanaf op het veldje achter het pand. Er vloog regelmatig een huismus naar de struik op de zuidelijke hoek van de meest zuidelijke schuur, waar eveneens een bosje aanwezig is, aangrenzend aan de tuin van de buren. Het betreft hier een bosje met een oppervlakte van ongeveer 15 m² binnen het onderzoeksgebied, waar soms huismussen aanwezig waren. De aangetroffen huismussen foerageerden vooral in de tuin van de buren, ze kwetterden in de haag aan de straatkant, voor huisnummer 66 en ook in zuidelijke zij- en achtertuin van de buren. Het betreft daar een oppervlakte van ongeveer 230 m² wat beschikbaar is voor huismus.

In de achtertuin van de buren is geen concreet en constant onderzoek naar huismus gedaan, maar van afstand was wel te zien en te horen dat daar eveneens regelmatig mussen foerageerden.

Er zijn op geen enkel moment tijdens de huismus- en spreeuwonderzoeken spreeuwen waargenomen. Er zijn geen nesten aangetroffen en er werd eveneens niet door spreeuwen gefoerageerd.

4.2 Vleermuizen per soort

Er is in totaal een soort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

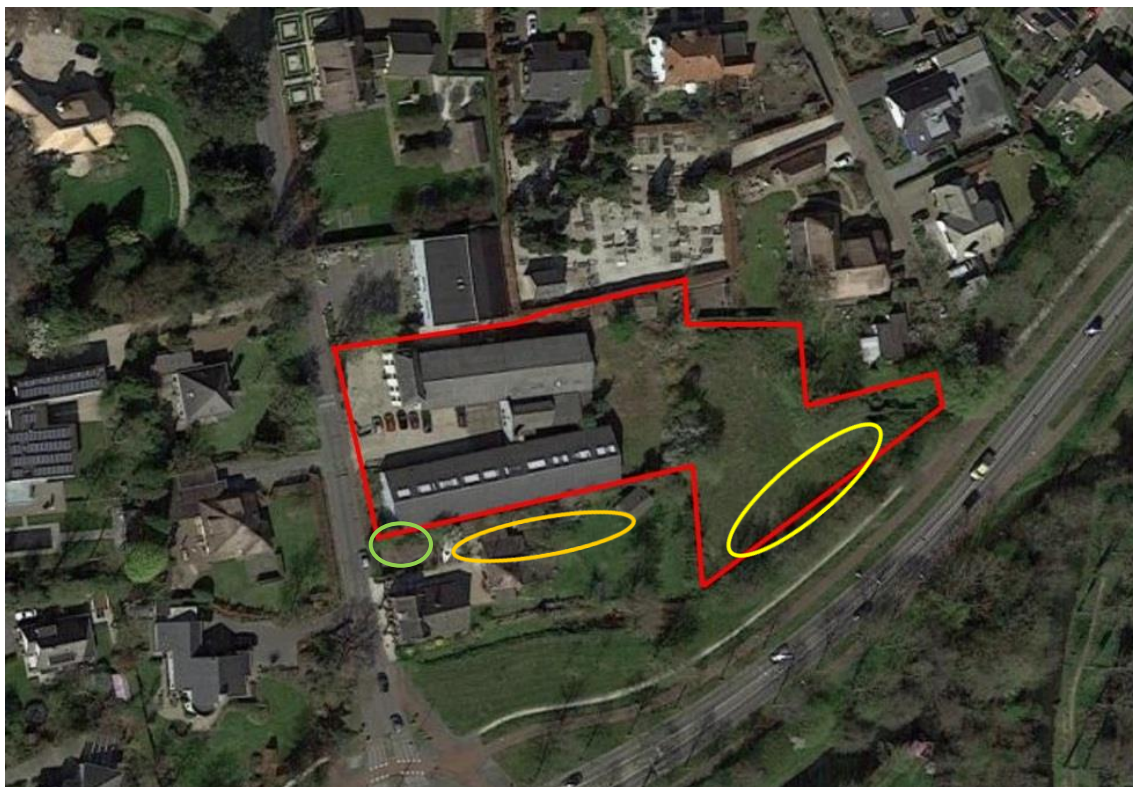
Tijdens de voorjaarsonderzoeken zijn er op geen enkel tijdstip vleermuizen waargenomen rondom de bebouwing. Wel zijn op beide avonden, d.w.z. op 22 mei en 23 juni 2021 vanaf ongeveer 22.30 uur twee gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen boven het hoge gras langs de randen van het grote veld wat achter de bebouwing ligt, bij de houtwal en de dubbele platanenrij langs (zie figuur 2). Tijdens de ochtendronde op 24 juni zijn in het geheel geen vleermuizen waargenomen.

In het najaar 2021 werd er op beide inventarisatieavonden, op 30 augustus en 19 september kortstondig een gewone dwergvleermuis gehoord. Hij werd echter niet waargenomen met de warmtebeeldcamera. Hij werd ook regelmatig gehoord in de directe omgeving van het huis met huisnummer 62. Het vlieggedrag gaf geen aanleiding om te veronderstellen dat er sprake is van een paarverblijf in de bebouwing van het onderzoeksgebied, de relatie lag duidelijk bij het huis op nummer 62.

Verder werd er op beide avonden in de nazomer van 2021 aan de oostzijde en de noordzijde van het onderzoeksgebied, langs de bomen van het ruige grasveld gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen. In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weergegeven.

Tabel 2. Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het onderzoeksgebied

		22-05-2020		23-06-2020		24-06-2021		30-08-2021		19-09-2021		Totaal waarnemingen
		Avond		Avond		Ochtend		Avond		Ochtend		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Foeragerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	2	0	2	0	0	0	1	0	1	0	6

Afbeelding 3. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd). Het groene ovaal geeft de plaats aan waar huismussen in de bosjesvlak bij het onderzoeksgebied aanwezig waren. Het gele ovaal geeft aan waar gewone dwergvleermuizen foerageerden. Het oranje ovaal geeft aan waar in het najaar regelmatig een baltsende gewone dwergvleermuis gehoord werd.

4.3 Vleermuizen per functie

4.3.1 Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar 2021 geen kraamkolonies aangetroffen. Er werd op geen enkel moment rond het woonhuis of de bedrijfshallen tijdens de nachtelijke waarnemingen in het voorjaar zwermgedrag waargenomen, en eveneens geen in- of uitvliegers. In de gebouwen zijn geen kraamkolonies van vleermuizen aanwezig. Er zijn eveneens in het voorjaar geen zomerverblijven binnen het onderzoeksgebied waargenomen.

4.3.2 Foerageergebieden en vliegroutes

Er is langs de zuidostrand van het onderzoeksgebied een foerageergebied aanwezig van de gewone dwergvleermuis. Dit betreft met name de bomenrij en het ruigteveld langs de Rivierenlaan. Er zijn in het geheel geen passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Eventueel geleidende elementen, zoals de houtwal langs de Rivierenlaan, waar wel gefoerageerd werd, kan niet aangemerkt worden als essentiële vliegroute. Er zijn meerdere bomenrijen op deze plaats parallel aan de mogelijk te verdwijnen houtwal die kunnen dienen als geleidend element voor de gewone dwergvleermuis. Deze bomenrijen blijven intact. Er blijft dus zowel foerageergebied als vliegroute aanwezig,

4.3.3 Paarverblijven en winterverblijven

In het najaar werd een baltsende gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de bebouwing aan de zuidkant van de zuidelijkste bedrijfshal aangetroffen. Dit duidt op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Baltsende gewone dwergvleermuizen vliegen baltsend rond in de buurt van hun paarverblijfplaats. Gezien het baltsgedrag van deze gewone dwergvleermuis, is het meest aannemelijke paarverblijf te vinden in het woonhuis op nummer 62, gezien het feit dat de bedrijfshal een dak heeft van asbest golfplaten, maar ook omdat de zuidzijde van deze bedrijfshal begroeid is met opgaande houtige beplanting en er geen ruimte is om in te vliegen, er zijn geen mogelijkheden tot invliegen op de zuidkant van deze hal (zie foto's 3 en 4). Er is weliswaar een ruimte tussen het gebouw en de begroeiing, maar dat is bij lange na niet de 1,5 à 2 meter die een vleermuis minimaal nodig heeft om in te kunnen vliegen.

Er is op geen van de inventarisaties in de nazomer sprake geweest van zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de te slopen gebouwen. Er is met zekerheid geen massawinterverblijfplaats aanwezig. Er is ook geen directe indicatie voor kleine winterverblijven, gezien het feit dat er geen zomerverblijf of paarverblijf is aangetroffen.

Afbeelding 4. Zuidelijke bedrijfshal met begroeiing ernaast. Er zijn aan de zuidzijde (rechts op de foto) geen invliegmogelijkheden voor vleermuizen.

Afbeelding 5. Zicht op de begroeiing langs de zuidzijde van de zuidelijke bedrijfshal. De nok van het dak is nog net te zien. Foto genomen vanaf de straat, bij de oprit van het huis op nummer 62.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

5.1 Huismus en spreeuw

Er is binnen het onderzoeksgebied geen sprake van nesten van huismus of spreeuw. Wel is er sprake van een kleine hoeveelheid foerageergebied van ongeveer 15 m² wat tijdelijk verdwijnt. Dit is niet bezwaarlijk en heeft geen invloed op de lokale staat van instandhouding van de huismus, gezien het feit dat er minimaal 230 m² foerageergebied in de directe omgeving aanwezig blijft in de tuin van de buren, wat reeds door de huismussen bekend is en gebruikt wordt. Er verdwijnt dus tijdelijk maximaal zo'n 6% van het huidige foerageergebied. Dit is een minimale hoeveelheid. Gezien het feit dat er woningen terug komen met tuinen, hagen en daken met groen zal in de toekomst de hoeveelheid foerageergebied voor huismus met zeker meer dan 6% toenemen. De lokale populatie van huismus komt door de ingreep in geen geval in gevaar.

Er zijn geen spreeuwen of nesten van spreeuwen waargenomen, er is om die reden geen negatief effect op de spreeuw.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Kraamverblijven en zomerverblijven

Er is binnen het onderzoeksgebied geen sprake van een zomerverblijf, of kraamplaats in het woonhuis of in de bedrijfshallen aan de Burgemeester Meslaan 66 in Tiel. Er gaan in geen geval zomerverblijfplaatsen of kraamplaatsen verloren door de ingreep.

5.2.2 Foerageergebieden en vliegroutes

De ruigte, met name langs de houtwal en bomenrij langs de Rivierenlaan fungeert als foerageergebied. Deze bomenrij kan eveneens fungeren als vliegroute. De houtwal verdwijnt, maar de bomenrij blijft intact. Verder zijn er in de omgeving, bijvoorbeeld aan de overkant van de Rivierenlaan en in de achtertuin van het huis op nummer 62 ruim voldoende mogelijkheden om te foerageren voor de hoeveelheid gevonden vleermuizen. Ook verdwijnt er geen essentiële vliegroute, doordat de bomenrij intact blijft. Er gaan door de ingreep geen essentiële foerageergebieden of essentiële vliegroutes verloren door de ingreep. Wel is het zaak om tijdens de werkzaamheden de bomenrij aan de Rivierenlaan lichtschuw te houden, door de eventueel benodigde verlichting niet te richten op de bomenrij.

5.2.3 Paarverblijven en winterverblijven

Er is binnen het onderzoeksgebied geen paar- of baltsverblijf aangetroffen. Er is weliswaar een baltsende vleermuis gehoord, maar deze heeft een relatie met de naastliggende woning en geen relatie met de bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Er is geen sprake van een massawinterverblijf of een klein winterverblijf. Er verdwijnt door de ingreep geen paarverblijf of winterverblijf.

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

6.1 Toetsing aan de wet

Met de ontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen, spreeuwen of vleermuizen verloren. Er gaan eveneens geen foerageergebieden of vliegroutes verloren van vleermuizen. De ingreep leidt niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft huismus of vleermuizen.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen van het vleermuisprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging, kan worden gesteld dat het onderzoeksgebied afdoende is geïnventariseerd voor vleermuizen.

6.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methodes en inspanningen is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht) van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor het vaststellen van vaste rust en verblijfplaatsen, zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

7 CONCLUSIES

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van huismus, spreeuw of vleermuizen aanwezig. Eveneens zijn er geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Met de ontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes verloren van huismus of vleermuizen. Negatieve effecten op lokale populaties huismus of vleermuizen zijn uitgesloten.

De ingreep en de werkzaamheden leiden niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen zonder belemmering van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd.

Wel is het van belang dat er tijdens de ingreep, bij zowel de sloop als de realisatie van de nieuwbouw geen sterke verlichting gericht wordt op de achtertuinen en gevels van de woning met huisnummer 62 om verstoring van vleermuizen door verlichting, te voorkomen.

Dit kan gerealiseerd worden door te werken bij daglicht, en daar waar dat niet mogelijk is sterke verlichting van de tuin en gevels van de woning aan de Burgemeester Meslaan 62, en de bomen langs de Rivierenlaan te richten, zowel tijdens de sloop, de realisatie van het plan maar ook nadien. Verlichting in de richting van de vermoedelijke verblijfplaats en het foerageergebied van de vleermuizen, dus de tuin en gevels van de woning op huisnummer 62 dient ook na realisatie van het plan beperkt te blijven.

8 BRONNEN

- BJJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Dietz C., A. Kiefer 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Algemene websites

- www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
- www.vleermuizenindestad.nl

